

FUNDACJA
BATOREGO

MONITOR legislacyjny

2 września 2024

Monitor legislacyjny #3

Monitor to cykl regularnie publikowanych, krótkich analiz forumIdei poświęconych kluczowym problemom funkcjonowania państwa. Co miesiąc przygotowujemy teksty omawiające to, co wydarzyło się w ostatnim okresie w dwóch obszarach: przeciwdziałania korupcji (*Monitor antykorupcyjny*) oraz praworządności i przejrzystości procesu legislacyjnego (*Monitor legislacyjny*).

Mamy nadzieję, że będą one służyły pomocą politykom, urzędnikom państwowym i samorządowym, ekspertom, osobom w organizacjach społecznych oraz wszystkim zainteresowanym tym, jak działa polskie państwo. W najbliższym czasie przygotowujemy kolejne Monitory.

1. Obietnice i zobowiązania rządu oraz parlamentu

Jak przypominaliśmy w poprzednim Monitorze, w umowie koalicyjnej zawarto obietnicę: „przeprowadzimy reformę procesu legislacyjnego, otwierając go na szerokie konsultacje społeczne”¹. Wcześniej, w Krajowym Planie Odbudowy, Polska podjęła również zobowiązanie do przeprowadzenia zmian w procesie stanowienia prawa: „Celem reformy jest przyjęcie zmiany Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, którą to zmianą wprowadza się obowiązkową ocenę skutków i konsultacje publiczne w odniesieniu do projektów ustaw proponowanych przez posłów

¹ Umowa koalicyjna, <https://platforma.org/upload/document/203/attachments/433/UmowaKoalicyjna.pdf>. (dostęp tu i dalej: 2 września 2024).

i senatorów. Reforma obejmie również ograniczenie stosowania przyspieszonych procedur do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków”².

Powyższe zobowiązania zostały w dużym stopniu zrealizowane. Sejm prowadzi zaawansowane prace nad zmianami Regulaminu Sejmu (**druk nr 389**)³. Z kolei w Dzienniku Ustaw została opublikowana w dniu 19 sierpnia [uchwała Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. zmieniająca uchwałę – Regulamin pracy Rady Ministrów](#)⁴, która przewiduje m.in. wzmocnienie pozycji konsultacji publicznych w rządowym procesie legislacyjnym. Więcej informacji na temat nowym przepisów zamieszczamy poniżej.

2. Najważniejsze wydarzenia

- Rada Ministrów przyjęła zmiany w regulaminie swojej pracy, które stanowią wypełnienie zobowiązań przedstawionych w Krajowym Planie Odbudowy. **Dokonane zmiany umacniają instytucje konsultacji publicznych oraz nadają Rządowemu Centrum Legislacji więcej kompetencji w zakresie kontroli stosowania konsultacji publicznych przez poszczególne resorty odpowiedzialne za przeprowadzenie danego procesu legislacyjnego.**

Dodano m.in. ust. 3 do § 36 uchwały, który wprowadza zasadę: **„odstąpienie od prowadzenia konsultacji publicznych jest dopuszczalne jedynie wyjątkowo, w szczególności jeżeli rezygnacja z prowadzenia konsultacji publicznych jest związana z bezpieczeństwem, porządkiem publicznym, ochroną zdrowia lub ochroną środowiska”**. Nowe uprawnienia zyskało również Rządowe Centrum Legislacji, które zgodnie z nowym § 21a będzie weryfikować „wykonanie przez organ wnioskujący obowiązków związanych z przedstawianiem projektu aktu normatywnego do konsultacji publicznych lub opiniowania”. Z kolei Prezes RCL będzie publikował i aktualizował „rekomendacje w zakresie procedur przeprowadzania konsultacji publicznych”.

Wzmocniono również **standardy odnoszące się do długości prowadzenia konsultacji publicznych**. Zgodnie z § 40 ust. 3 szczegółowego uzasadnienia wymaga m.in. wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska nie krótszego niż:

² Krajowy program reform 2023/2024, https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/Poland_NRP_2023_pl.pdf

³ Projekt uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, druk nr 389, 14 maja 2023, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/4D1C7B7B093AC8CFC1258B1E0032773B/%24File/389.pdf>.

⁴ Uchwała nr 90 Rady Ministrów, z dnia 13 sierpnia 2024 r. zmieniająca uchwałę – Regulamin pracy Rady Ministrów, „Monitor Polski”, 19 sierpnia 2024, poz. 757, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/M2024000075701.pdf>

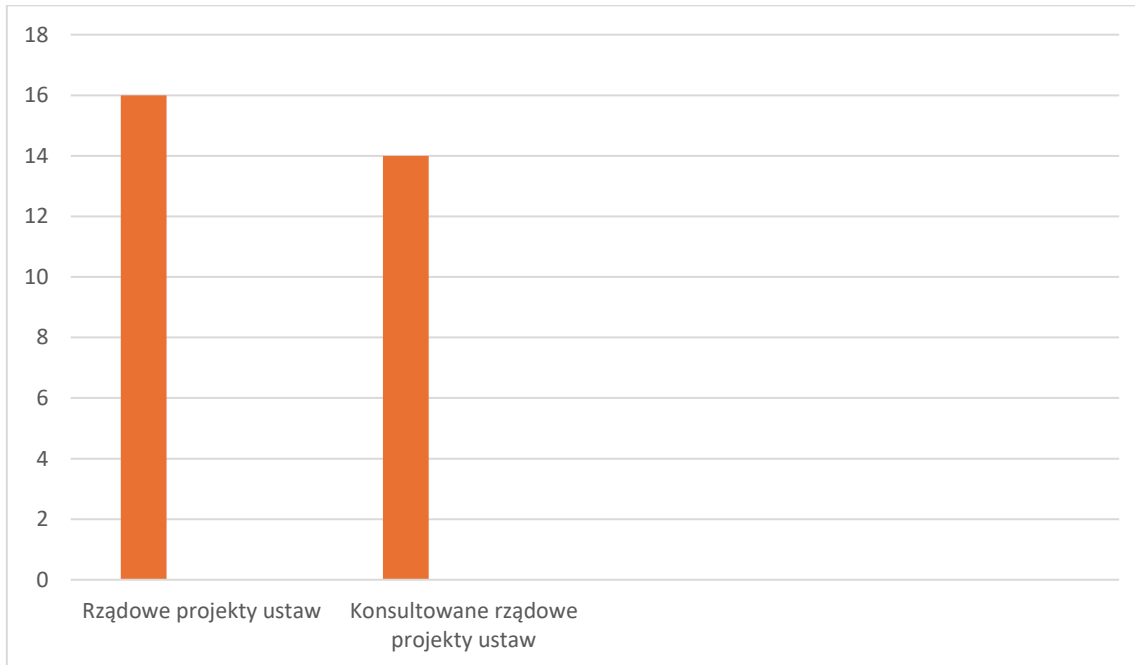
1. 21 dni – w przypadku projektu ustawy,
2. 14 dni – w przypadku projektu aktu normatywnego Rady Ministrów,
3. 10 dni – w przypadku projektu rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów, rozporządzenia ministra albo zarządzenia Prezesa Rady Ministrów

Wreszcie został uszczegółowiony zakres raportu z konsultacji, w którym autor projektu powinien zawrzeć następujące informacje: „wskazać podmioty, którym organ wnioskujący przekazał projekt do zaopiniowania, oraz podmioty, do których skierował projekt w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych, a także podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię”. Raport zawiera ponadto „omówienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący”

- Rządowe Centrum Legislacji rusza z nową edycją szkoleń w zakresie podstawowych aspektów procesu legislacyjnego. Więcej informacji dotyczących naboru ma się wkrótce [ukazać na stronie RCL⁵](#).

3. Statystyki i analizy

- W okresie od 1 do 31 sierpnia rząd przygotował i opublikował na portalu Rządowego Centrum Legislacji 16 projektów ustaw, z czego 14 poddano konsultacjom publicznym.

⁵ Jesienna edycja szkoleń z ekspertami RCL, 23 sierpnia 2024, <https://rcl.gov.pl/aktualnosci/2024082301/>

- W opisywanym okresie Sejm nie przeprowadził ani nie zwołał żadnego wysłuchania publicznego.

4. Dobre i złe praktyki

Dobra praktyka. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konsekwentnie dołącza do [pisma zapraszającego do udziału w konsultacjach publicznych krótki](#)⁶ – sformułowany prostym językiem – opis o charakterze i kierunku proponowanych zmian.

Zła praktyka. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przypadku zaproszeń do udziału w konsultacji publicznych dwóch projektów ustaw ([o zmianie ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa oraz niektórych innych ustaw](#)⁷ oraz [o unijnej sieci danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych](#)⁸) zawarł nieprawidłową formułkę: „Niezgłoszenie uwag w terminie pozwoli sobie uznać za uzgodnienie przedmiotowego projektu ustawy”.

Krzysztof Izdebski – główny specjalista ds. rzecznictwa Fundacji im. Stefana Batorego

Kontakt: forumidei@batory.org.pl

⁶ *Projekt ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,*
<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12388700/katalog/13077158#13077158>.

⁷ *Rządowy projekt ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa,*
<https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=3177>.

⁸ <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs/2/12387952/13073510/13073512/dokument677593.pdf>.